

DOKTORICA ZNANOSTI NA ZNANSTVENIH IN ŠTUDIJSKIH PODROČJIH ODDELKA ZA GEODEZIJO UL FGG

Elizabeta Adamlje

MOJCA FOŠKI, DOKTORICA ZNANOSTI

Dne 3. januarja 2017 je mag. Mojca Foški, univ. dipl. inž. .geod., uspešno javno zagovarjala doktorsko nalogo v okviru doktorskega študija grajeno okolje na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani (UL FGG). Soglasje k temi doktorske disertacije je dala komisija za doktorski študij Univerze v Ljubljani na 30. seji 4. julija 2012. Za mentorico je bila imenovana doc. dr. Anka Lisec (UL FGG), za somentorja pa znanstveni svetnik dr. Drago Perko (ZRC SAZU).

Avtorica: Mojca Foški
Naslov: Določanje parcelnih vzorcev in analiza njihovega spreminjanja v slovenskem podeželskem prostoru
 (angl. Determination of Plot Patterns and Their Changes in Slovenian Rural Areas)
Mentorica: izr. prof. dr. Anka Lisec
Somentor: znan. svet. dr. Drago Perko
URL: <http://drugg.fgg.uni-lj.si/6177/>

Polja, tj. zaokrožena območja kmetijskih obdelovalnih površin, se med seboj razlikujejo po obliki in velikosti parcel, posestni razdrobljenosti in razpršenosti ter rabi prostora. Opisovanje značilnosti prostora – tudi polja – je enoznačno z merljivimi oziroma številčnimi vrednostmi (kazalniki oziroma indeksi), kar je predmet obravnave doktorske naloge. Oblikovali smo nabor medsebojno neodvisnih indeksov, določenih na ravni enote, razreda ali območja. Vrednosti indeksov smo določili za izbranih 22 polj grud, delcev, sklenjenih prog in celkov v Sloveniji na podlagi podatkov iz leta 2015, za izbrana polja pa tudi iz časa nastanka franciscejskega katastra. Analiza dobljenih vrednosti indeksov ter statistična obdelava podatkov sta pokazali, da lahko z indeksom oblike parcel (IOP), indeksom posestne razdrobljenosti (K), indeksom posestne razpršenosti (SD) in Simpsonovim indeksom pestrosti rabe (SIDI) dobro opišemo značilnosti polja. Nizka vrednost indeksa IOP kaže na parcele nepravilnih oblik za polja v grudah in celkih. Delci in polja na vinogradniških območjih imajo visoko vrednost IOP, kar kaže na parcele pravilnejših oblik. Celki in polja na vinogradniških območjih imajo visoko vrednost indeksov K in SD, kar kaže na majhno posestno razdrobljenost in razpršenost. Na vseh ostalih poljih je posest močno razdrobljena in razpršena (nizka vrednost indeksov K in SD). Polja na vinogradniških območjih izstopajo po pestrosti rabe (indeks SIDI). Ugotovili smo, da težko razmejujemo tipe poljske razdelitve le na podlagi enega indeksa, s poznavanjem več indeksov pa je to mogoče. To smo potrdili tudi z metodo hierarhičnega razvrščanja, s katero so se testna polja, na podlagi statističnih vrednosti indeksov, razvrstila v grude, delce, sklenjene proge in celke, v svojo skupino pa so se uvrstila tudi polja na vinogradniških območjih. Zaradi odstopanja vrednosti

indeksov za polja na vinogradniških območjih od ostalih tipov poljske razdelitve predlagamo, da se ta polja razvrstijo v svoj tip poljske razdelitve. Primerjava indeksov v dveh časovnih obdobjih je potrdila uporabno vrednost indeksov za ugotavljanje sprememb v prostoru, kar bi bilo smiselno uporabiti pri stalnem spremljanju stanja prostora. Indeks SIDI pokaže na večje spremembe rabe prostora v dveh časovnih obdobjih, medtem ko se oblike parcel niso bistveno spreminjale, prav tako pa tudi ne posestna razdrobljenost in razpršenost. Indekse smo oblikovali za opisovanje značilnosti polja, vendar jih lahko uporabimo za opisovanje različnih prostorskih pojavov, kar smo nakazali v zaključnih poglavjih naloge.

Podatke zbrala in pripravila:

Elizabeta Adamlje

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo

Jamova cesta 2, SI-1000 Ljubljana

e-naslov: elizabeta.adamlje@fgg.uni-lj.si